

**Evropska komisija
protiv rasizam i
netolerancija**

**Op[ta preporaka na ekrn br.1 od
oblasta na politikata vo odnos
na:**

**Borbata protiv rsizmot,
ksenofobijata , antisemitizmot i
netolerancijata**

Secretariat of ECRI
Directorate General of Human Rights and Legal Affairs
Council of Europe
F - 67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: +33 (0) 3 88 41 29 64
Fax: +33 (0) 3 88 41 39 87
E-mail: combat.racism@coe.int

Posete ja na{ata **web** stranica: www.coe.int/ecri

Evropskata komisija protiv rasizam i netolerancija:

Povikuvajji se na Deklaracijata usvoena od strana na {efovite na dr`avi i vladi na dr`avite-~lenki na Sovetot na Evropa na Samitot odr`an vo Viena, na 8-9 oktombri 1993 g.;

Zemajji predvid deka vo Akcioniot plan za borba protiv rasizmot, ksenofobijata, anitsemitizmot i netolerancijata, definiran kako del od ovaa Deklaracija, Komitetot na ministri be{e povikan da ja osnova Evropskata komisija za borba protiv rasizmot i netolerancijatra so mandat koj, me|u drugoto, opfa}a formulirawe na op{ti preporaki od oblata na politika za dr`avite-~lenki;

Imajji gi predvid predlozite sodr`ani vo Preporakata br. 1275 za borba protiv rasizam, ksenofobija, antisemitizam i netolerancija usvoena od strana na Parlamentarnoto sobranie na Sovetot na Evropa na 28 juni, 1995 g.;

Ubedena deka efikasna borba protiv rasizmot, ksenofobijata, antisemitizmot i netolerancijata bara odr`iv i seopfaten priod preto~en vo {iroki merki koi me|u sebe se nadopolnuvaat i zajaknuvaat, opfa}ajji gi site aspekti od `ivotot;

Uviduvajji ja socijalnata, ekonomskata i pravnata raznolikost na dr`avite-~lenki, kako i potrebata konkretnite merki na ova pole da ja odrazuvaat takvata raznolikost;

Svesna deka protiv rasizmot, ksenofobijata, antisemitizmot i netolerancijata ne mo`e da se bori samo so zakonski merki, no naglasuvajji deka zakonskite merki se sepak od najgolema va`nost i deka nesproveduvaweto na relevantnite zakoni {to se vo sila gi potkopuva aktivnostite protiv rasizmot i netolerancijata voop{to;

Potsetuvajji deka srednoro~nite i dolgoro~nite preventivni strategii zasnovani vrz obrazovni i drugi merki se od su{testvena va`nost za namaluvawe na razli~nite manifestacii na rasizmot, ksenofobijata, antisemitizmot i netolerancijata i vo vrska so ova izrazuvajji ja svojata poddr{ka na inicijativite prezemeni vo ramkite na Sovetot na Evropa, a osobeno na poletu na izu~uvaweto na istorijata, kako i svojata poddr{ka na Preporakata br. (84)18 za obuka na nastavnici za obrazovanie za me|u-kulturno razbirawe, imeno vo kontekstot na migracijata i na Preporakata br. R(85)7 za izu~uvawe i predavawe za ~ovekovite prava vo u~ili{tata;

Uviduvajji ja aktivnata uloga {to mo`at da ja odigraat mediumite vo korist na kulturata na tolerancijata i zaemnoto razbirawe;

Nastojuvajji so ovaa prva Op{ta preporaka od oblata na politikata da postigne komplementarnost so drugite napori {to se prezemaat na me|unarodno nivo, so cel da im pomogne na dr`avite-~lenki efikasno da se borat protiv rasizmot, ksenofobijata, antisemitizmot i netolerancijata, predlagajji konkretni i namenski merki vo ograni~en broj na oblasti koi se osobeno relevantni;

na Vladite na dr`avite-~lenki im go prepora~uva slednovo:

A. VO VRSKA SO ZAKONITE, SPROVEDUVAWETO NA ZAKONITE I SUDSKITE LEKOVI

- Da osiguraat deka nacionalniot praven poredok na najvisko nivo, na primer vo Ustavot ili vo osnovniot zakon, ja sodr`i obvrskata na dr`avata za ednakvo postapuvawe so site lica i za borba protiv, rasizmot, ksenofobijata, antisemitizmot i netolerancijata;
- Da gi potpi{at i ratifikuvaat relevantnite me|unardni instrumenti navedeni vo Dodatokot;
- Da osiguraat deka nacionalnite krivi~ni, gra|anski i upravni zakoni sodr`at konkretni odredbi protiv rasizmot, ksenofobijata, antisemitizmot i netolerancijata, koi me|u drugoto predviduvaat:
 - deka diskriminacijata pri vrabotuvaweto i pri snabduvaweto so stoki i uslugi na javnosta e nezakonska;
 - deka rasisti~kite i ksenofobi~ni akti se strogo kazneti so metodi kako {to se:
 - definirawe na op{tite prekr{oci, no koi imaat rasisti~ka ili ksenofobi~na priroda kako konkretni prekr{oci;
 - ovozmo`uvawe rasisti~kite ili ksenofobi~nite motivi na prekr{itelot da bidat konkretno zemeni predvid;
 - deka krivi~nite prekr{oci od rasisti~ka ili ksenofobi~na priroda mo`at da bidat goneti po slu`bena dol`nost;
 - deka, vo soglasnost so obvrskite {to dr`avite gi prezele spored relevantnite me|unardni instrumenti i osobeno spored ~lenovite 10 i 11 od Evropskata konvencija za ~ovekovi prava,

usmenite, pismenite, audio-vizuelnite izrazi i drugi formi na izrazuvawe, vkladuvaj}i i preku elektronskite mediumi, koi pottkinuvaat na omraza, diskriminacija ili nasilstvo protiv rasnite, etni~kite, nacionalnite ili religioznite grupi ili protiv nivnite pripadnici vrz osnova na nivnata pripadnost kon takvite grupi, se pravno kategorizirani kako krivi~ni dela, koi isto taka treba da go opfatat prizvodstvoto, distribucijata i skladiraweto na takvite materijali;
- Vo soglasnost so prethodno spomenatite me|unardni obvrski, da prezemat merki, vkladitelno i onamu kade e neophodno i zakonski merki, za borba protiv rasisti~ki organizacii - imaj}i go na um faktot deka istite mo`at da pretstavuvaat zakana za ~ovekovite prava na malcinskite

grupi - vključitelno i za zabranuvawe na takvite organizaciji koga se smeta deka toa je pridonese kon borbata protiv rasizmot;

- Da osiguraat deka javnosta e informirana za zakonite za borba protiv rasizmot, ksenofobijata, antisemitizimot i netolerancijata;
- Da osiguraat deka na krivi~noto gonewe po prekr{oci od rasisti~ka ili ksenofobi~na priroda mu se dava prioritet i deka istoto se izveduva aktivno i konzistentno;
- Da osiguraat deka vo vrska so rasisti~kite i ksenofobi~nite prekr{oci koi se prijavuvaat na policijata, potoa vo vrska so brojot na slu~aite po koi se prezema postapka na gonewe, kako i vo vrska so osnovite za negonewe i rezultatite na slu~aite po koi se prezela postapka na gonewe se pribiraat to~ni informacii i statisti~ki podatoci;
- Da ja osiguraat dostapnosta na soodvetnite pravni lekovi za `rtvite na diskriminacija, vo krivi~nite, upravnite ili gra|anski zakoni, koga mo`e da se obezbedi pari~no ili drug vid obe{tetuvawe;
- Da ja obezbedat dostapnosta na soodvetnata pravna pomo{ za `rtvite na diskriminacija koi baraat praven lek;
- Da osiguraat informacii za dostapnosta na pravnite lekovi i mo`nostite za pristap kon istite;

B. VO VRSKA SO POLITIKATA VO ODREDEN BROJ NA OBLASTI

- Da prezemat merki na poletu na obrazovaniето i informiraweto so cel da ja zajaknat borbata protiv rasizmot, ksenofobijata, antisemitizimot i netolerancijata;
- Da usvojat politika so koja se zajaknuva svesta za bogatstvoto {to kulturnata raznolikost mu go nosi na op{testvoto;
- Da sprovedat istra`uvawa za prirodata, pri~ninite i manifestaciite na rasizam, ksenofobija, antisemitizam i netolerancija na lokalno, regionalno i nacionalno nivo;
- Da osiguraat deka nastavnite programi vo u~ili{tata, na primer vo oblata na izu~uvawe na istorijata, se postaveni na na~in so koj }e se zajakne po~ituvaweto na kulturnata raznolikost;
- Da vospostavat i da dadat poddr{ka na kursevi za obuka za unapreduvawe na kulturnata senzitivnost, svesta za predrasudite i znaeweto za pravnite aspekti na diskriminacijata za licata odgovorni za postapkite za vrabotuvawe i unapreduvawe vo slu`bata, potoa za licata koi direktno komuniciraat so javnosta i za licata koi se odgovorni da osiguraat deka vrabotenite vo dadenata organizacijata se pridr`uvaat kon standardite i politikata na nediskriminacija i ednakvi mo`nosti;

- Da osiguraat deka takvata obuka se voveduva osobeno za policijata, personalot vo organite od oblasta na krivi~noto pravo, personalot vo zatvorite i personalot koj raboti so licata koi ne se dr`avjani, osobeno so begalcite i baratelite na azil;
- Da gi pottiknat javnite slu`benici da ja imaat na um po`elnosta od unapreduvawe na tolerancijata vo nivnite javni komentari;
- Da osiguraat deka policijata primenuva ednakov tretman za site ~lenovi na javnosta i deka izbegnuva bilo kakvi akti na rasizam, ksenofobija, antisemitizam i netolerancija;
- Da razvijat formalni i neformalni strukturi za dijalog me|u policijata i malcinskite zaednici i da obezbedat postoeve na mehanizam za nezavisna istraga na incidentite i oblastite na konflikti me|u policijata i malcinskite grupi;
- Da go pottiknat vrabotuvaweto na pripadnicite na malcinskite grupi vo javniot sektor na site nivoa, a osobeno vo ramkite na policijata i pridru`niot personal;
- Da osiguraat deka site javni slu`bi i slu`bite od javna priroda, kako {to se zdravstvena za{tita, socijalni uslugi i obrazovanieto, nudat nediskriminira~ki pristap za site ~lenovi na javnosta;
- Da prezemat konkretni merki, kako {to se obezbeduvawe na celni informacii, za da osiguraat deka site kvalifikuvani grupi imaat de facto ednakov pristap kon ovie slu`bi;
- Da ja unapreduvaat i zgolemuvaat vistinskata ednakvost na mo`nostite obezbeduvaj}i go postoeveto na posebni merki za obuka za da im se pomogne na pripadnicite na malcinskite grupi da se vkluaat vo pazarot na trudot;
- Da iniciraat istra`uvawa na praksata na diskriminacija i pre~kite ili mehanizmite so koi se iskluaat licata vo oblasta na domuvaweto vo javniot i privatniot sektor;
- Da osiguraat deka javното domuvawe se dodeluva vrz osnova na objaveni kriteriumi koi se opravdani, odnosno koi obezbeduvaat ednakov pristap na site kvalifikuvani lica, bez ogled na nivното etni~ko poteklo;
- So ogled na toa {to e te{ko da se razvie i efikasno da se primeni politikata vo odnosnite oblasti bez dobri podatoci, da pribiraat, vo soglasnost so evropskite zakoni, regulativa i preporaki za za{tita na podatocite i za{tita na privatnosta, toga{ i onamu kade toa e soodvetno, podatoci koi }e bidat od pomo{ vo ocenkata i procenkata na situacijata i iskustvata na grupite koi se osobeno vulnerabilni vo odnos na rasizmot, ksenofobijata, antisemitizmot i netolerancijata.

DODATOK

Lista na relevantni me|unarnodni pravni instrumenti

- Konvencija za za{tita na ~ovekovite prava i fundamentalni slobodi (Evropska konvencija za ~ovekovite prava) (1950g.) i dopolnitelnite protokoli kon istata
- Konvencija na Obedinetite nacii za statusot na begalcite (1951 g.)
- Konvencija na Me|unarnodnata organizacija za trud vo vrska so diskriminacijata vo odnos na vrabotuvaweto i zanimaweto (1958 g.)
- Evropska socijalna povelba (1961 g.) i dopolnitelnite protokoli kon istata
- Konvencija na UNESCO protiv diskriminacija vo obrazovaniето (1960 g.)
- Me|unarnodna konvencija za eliminacija na site formi na rasna diskriminacija (1965 g.)
- Me|unarnoden pakt za ekonomski, socijalni i kulturni prava (1966 g.)
- Me|unarnoden pakt za gra|anski i politi~ki prava (1966 g.) i Prviot dopolnitelen protokol kon istiot
- Evropska povelba za regionalni ili malcinski jazici (1992 g.)
- Ramkovna konvencija za za{tita na nacionalnite malcinstva (1995g.)

